

HLAS DOMOVA

ČESKOSLOVENSKÉ NOVINY

FREE CZECHOSLOVAK NEWSPAPER

Ročník XVI.

Melbourne 22. srpna 1966

Číslo 17.

Problémy liberalizujícího komunismu

Demokracie a margarín

Málokdo popře, že koikunismus patří k nejobavějším problémům naší doby. Na Západě se však přesto denně setkáváme s důkazy, že je to pro neuvěřitelně velké množství lidí problém neskutečný a neživý.

Snad je to tím, že léta se vlečou, a příliš mnoho toho bylo namluveno o komunistické hrozbě. Snad je to tím, že je antikomunistická věc často prezentována neohrabaně a s příliš očividným fanatismem. Snad je to tím, že slova o komunistickém nebezpečí pro západního člověka nikdy nezkonkrétněla citelným osobním kontaktem. A snad je to tím, že demokraticky ustanovená vláda musí být v popředí protikomunistického tažení, a demokraté tradičně nedůvěřují tomu, co jim jejich vláda předkládá s přílišným důrazem.

Ať už je tomu jakkoli, aezí komunistickým a demokratickým zřízením spíše hospodářsky než politicky. A zdá se nám, že západní tisk i čelní západní antikomunisté často dostatečně nevyužívají příležitostí, které jim k rozptýlení těchto bludů předkládají samotní komunisté.

Iluze západního občana

Spousta západních občanů např. odmítá věřit, že je možné, aby celé národy, a mezi nimi ty největší byly proti své vůli ovládnuty nepočtenou komunistickou elitou. To znamená, že odmítají vidět nedemokratický charakter komunistických režimů a že vidí rozdíl

Učená debata o základní ideologické vadnosti marx-leninismu je chvályhodná věc. Doznání komunistického ministerského předsedy, že společnost, již předsedá, není demokratická, je však daleko účinnější.

Nikde jsme např. neviděli dostatečně využito Kosyginovo prohlášení o

potrebe další demokratické sovětské společnosti, které bylo spojeno s varováním, že se zatím od donucovacích prostředků nedá plně upustit.

A snad nejlepší příklad toho, co máme na mysli, je případ Jugoslávie, dávno považované za nejdiberálnější ze všech komunistických států.

Jugoslávie dostala svou liberální fasádu v důsledku Titova sporu se stalinským Ruskem, který vedl k úplnému zmaření pojmu státní nezávislosti s pojmem osobních svobod.

(Pokračování na str. 2)

Titova Jugoslávie kouzla zbavená

DŽILASUV STIN

Jugoslávská vláda ohlásila nedávno Velké reformy v politické struktuře "socialistického státu". Liga komunistů, což je jugoslávský protějšek KSČ, má být "amaterizována" a "zdemokratizována". Strana bude odloučena od výkonného orgánu, vlády. Nebude na škodu malá lekce v demokratizaci, která se přihodila tento měsíc.

Profesor Mihajlo Mijajlov si loni velmi uškodil, když napsal sérii reportáží o svém pobytu v Sovětském svazu. Měl sám oplétačky a ztratil jaměstnáiii, což by nebylo tak vážné.

Mihajlov si uvědomil, že starý věstec George Orwell měl pravdu, když tvrdil, že v komunistickém státě je rozdíl mezi tím, co si člověk myslí, i tím, co je mu povoleno říci.

Je stejně katastrofální, když si někdo umíní, že vezme text ústavy "socialistického" státu příliš doslova. To se stalo profesoru Mihajlovovi.

Jelikož a protože jugoslávská ústava říká, že každý má právo hlásat, své názory, pokud nejsou v rozporu se socialistickým zřízením, rozhodl se Mihajlov spolu s dr. Marianem Bati-

rucem a dalšími vyaavat socialistické (nikoli komunistické) noviny.

Podal si žádost, správně oklboval a čekal, co se stane. Není známo, co se stalo během eedeúrednim. Mihajlovy noviny ještě nezačaly vycházet, ale mezitím se objevil v americkém čtrnáctideníku New Leader jeho článek o Milovanu Ožilasovi, který měl stejné kacířské násoy na socialistickou společnost jako Mihajlov.

Článek vyšel 4. července a je dobře si pamatovat datum. Mihajlov v něm prohlásil, že je nyní čas říci veřejně, že "politická demokracie vždycky byla a bude základem každé demokracie".

To je výrok, který divně kontrastuje se západními pověrami o Titově (Pokračování na straně 2)

Jakýkoliv výrobní kolektiv, který se svěřenými prostředky, a tón spáSe kolektiv pracujících socialistického podniku, potřebuje dlouhodobou jistotu, že z výsledků dobrého hospodaření bude mít také zcela konkrétní tmtrk: bude moci více investovat, modernizovat dosavadní výrobu, zlepšovat pracovní prostředí * sociální podmínky, zvyšovat mzdy. Bez toho ztrácí každé podnikání svůj smysl. Je-li však praxe taková, že se při roční uzávěrce sečtou výsledky, a má-li podnik zisk, odvede se do státního rozpočtu* a má-li ztrátu, pak se z rozpočtu vyrovná - nemůže se nikdo dívit, že v podnicích vládne neohospodárnost a šlendrián, lhostejnost a pasivita a ovšem to známé bezhlavé utrácení nevyčerpaných rezerv finančních, které by propadly. Naštěstí vláda názoru, že toto hospodaření "na jednu hromadu" je předností socialismu, je už za námi.

Jiří Kantůrek, Kulturní tvorba, 28. 7. 1966

SVĚTY Z MALOVÁNEK

Novinové malovánky bývaly doma určeny generaci nevětraných škanem obecných škol. Oldřich Sekora vytvořil pro ni Ferdu mravence, zatímco povyražení dospělejších - i když ne vyspělejších - mozků měli sloužit Optik s Pesíkem.

Anglosaská část západního světa je ovšem i v tomto směru daleko pokročilejší. Novinové stránky se hemží na pokračování zástupy pižďuch s bublinkami u nosu, které se dorozumívají s Vnějším světem slovy URGH, AGH, BOOM, ZOOM, WHIMM, WHOOM, ZZZZ, ZAPT a někdy dokonce SPTT, to všechno v řeči anglické.

Velká většina těchto pižďuch s bublinkami lahodí mdlému duchu. Jsou však výjimky. Malý, Abner, jak bychom my Češi rekli, skrývá za zdánlivě nsmyslným zmatkem americké zapadlé Lhoty docela vtípnou satyru soudobé Ameriky, a ušatý pejsek Fred Bassett odhaluje, zosobňuje a zesměšňuje s pozoruhodným úspěchem všechny možné lidské slabosti.

Tento komentář však byl inspirován dramatickými kresbami kategorie "urgh, agh a whoom". Jedna z nich nadhodila vědecky založeným čtenářům, že náš svět iná identické dvojce, že každý z nás existuje dvakrát a že se v obou těch světech vyvíjejí události souběžně, ale s různými výsledky.

I stalo se v tom druhém světě, že ne Spojenci, ale Adolf Hitler vyhrál druhou světovou válku.

Ne že bychom hodlali přijmout vědeckou teorii pižďuch s bublinkami, jedna existence je víc než dost. Nicméně vzletná lidská fantazie začala pracovat.

Dejme tomu, že by to býval Hitler opravdu vyhrál, jenomže ne tak úplně. Dejme tomu, že by Američani zůstali spokojeni za svými žoky zlata a nikdy nevstoupili do války na druhém konci světa. Jak by se asi potom vytvářel náš svět?

Nová Evropa národa německého stala by se skutekem. Byla by to totalitní, ale mocná Evropa se všemi technickými vymoženostmi, včetně nukleárních arzenálů. A protože "by to byla totalitní Evropa, byla by to také Evropa expanzivní. I Američané toho souběžného světa, kteří zmeškali druhou světovou válku, přišli by tedy na to, že tato německá Evropa, hnaná samospasitelnou ideologií, nepředstavuje už hrozbu jenom pro své bezprostřední okolí, ale pro celý svět a že tedy ohrožuje také je a jejich způsob života.

Z pudu sebezáchovy začali by tedy zbrojit a činit protiopatření, jehož účelem by bylo zamezení dalšího šíření evropského, fašismu. Moc totalitní Evropy narazila by na moc demokratické Ameriky, expanzivní ideologie srazila by se s politikou zadržení, kosa narazila by na kámen začala: by studená válka.

Svět dělil by šé na fašistický a svobodný, mezi nimiž by vegetoval blok neutrální. Panovalo by té měř permanentní napětí, krize stihala by krizi.

Je však docela možné, že by pak po letech umřel Adolf Hitler a na jeho místo by nastoupili vůdcové mladší nacistické generace, kteří by pamatovali požár "reichstagu" jenom ze školních učebnic a z vyprávění otců v hnědých košilích. Jejich pozice a pozice jejich stoupenců v jednotlivých částech evropského impéria byly by už konzolidovány dobou.

I začala by doba tání, liberalizace a rozměňování fašismu, "kultúrtréři" uvítali by výměnu kulturních delegací. Liberálové svobodného světa by ujišťovali lid, že stoupencům "Mein Kampfu" je liberálně třeba přiznat právo na existenci. Mocnému fašismu by se tak dostalo postupně oficiálního uznání svobodného světa. Jenom' proti ubohým a směšným zbytkům bezvýznamného a dávno poraženého komunismu zakročovalo by se dále s elánem, který by odmítal uznat fakt, že komunismus zašel s konečnou platností v plamenech druhé světové války.

(Pokračování na straně 2)

Vážne nebezpečenstvo

Nedávne sjazdy KSS a KSC malí priniesť norú vzpruhu dó hospodárskeho života. No čoskoro sa ukázalo, že nádeje, ktoré sa do nich kladli, splniť nemohli, lebo sjazdové návrhy na riešenie nie sú dôsledné a ostávajú na polceste medzi odbornosťou a neodbornosťou. Strana sa dostala do dilemy: nemôže pustiť neodborníkov, ktorí chránia jej mocenské pozície, ale nemôže ani trpieť ďalší úpadok hospodárstva, na ktorom stroskotáva jej politická moc. Straníci majú zhodný záujem natoľko, že sa zubami-nechtami držia na doterajších miestach a bránia sa proti zmenám, ktoré majú za cieľ zaviesť osobnú zodpovednosť v riadení riadného hospodárstva. Ne-straníci a odborníci-bojújú o uplatnenie objektívnych hospodárskych zásad proti straníckej ľubovoli, ale spolu so spotrebiteľmi často podliehajú malomyslnosti. Prekážkami reforiem zaoberal sa v článku "Malomysefnost - hospodárska samovražda" v Kultúrnom živote z 8. júla ekonom dr. Andrej Lantay:

"Neslobodno podceňovať prekážky «objektívneho charakteru, predovšetkým zvyk... Sú takí, ktorí nevedia pochopiť pripravované zmeny v celej hrbice a najmä, nevidia nevyhnutnosť týchto zmien. Vážne je to najmä ná vyšších, nadpodnikových orgánoch, kde doterajšia prax naučila pracovníkov, že len príkazy "zhóra"/môžu zabezpečiť' spoločenské záujmy."

"Vážne nebejjpečenstvo" predstavujú podl'a autora článku aj "osobné záujmy, obavy o vyseďené pozície, strach niektorých, že nebudu stačiť' novým požiadavkám, čo všetko pri realizácii nových zásad môže viesť k deformáciám, ktorými sa budú vynucovať kompromisy medzi starým a novým. A to by mohlo novú sústavu riadenia zaviesť do závozu..." Aj medzi praeovnikmi podnikov jestvuje vraj "nedóvera v dôslednú realizáciu nových princípov", lebo "prežili už mnoho reorg-aizácií, ktoré spôsobili mnoho zmařkov aj osobných príkoři, avšak dó nášho hospodárstva nepriniesli nič nového..."

Popři subjektivních překážkách při uskutočňování hospodářských reforem vidí dr. Lantay aj "vel'a objektívnych prekážok". Sú to tzv. "věčné problémy, prejavujúce sa v disproporciách, v napätí medzi potrebami a zdrojmi národného hospodárstva, v ťažkostiach v zaliraničnom obchode atď."

Published by F. Váňa,

8' Moorhouse St., Richmond E. 1., Vic.

Printers: Bussau & Co.,

6 Elizabeth St., Nth. Richmond, Vic.

FECS

Demokracie a margarín

IjroKraevani se str. i)
 Sám Tito nedávno mluvil o hluboké reorganizaci jugoslávského zřízení, jejímž hlavním znakem má být rozlučka státu a "komunistické církve".

Demokrat Mihajlov Tita zřejmě nenapadlo, že by se uvnitř Jugoslávie našel chšvák, který by se ho odvážil vzít za slovo.

Ale našel se. Je jím jugoslávský spisovatel Mihajlov, známý svými zápisky-z cesty po Sovětském svazu.

Mihajlov rozeslal pozvání čelným jugoslávským intelektuálům k schůzce v Zadaru. Jejím účelem mělo být založení nového, nezávislého časopisu, kolem něhož měla být vytvořena první nekomunistická strana poválečné Jugoslávie.

Nešlo o nějaké tajné spiknutí. Dopis Mihajlovovým spolupracovníkům provázal dopis Titovi, v němž Mihajlov své úmysly otevřeně oznamoval a poukazoval na to, že je dosavadní komunistická hegemonie v příkrém rozporu s mrtvou literou jugoslávské ústavy.

Za mřížemi Je přirozené, že Mihajlov skončil tam, kde

za daných okolností skončit musil, totiž za mřížemi. Jeho čin však nebyl ani bláhový, ani furiantský, ani bezvýznamný.

Jeho cena tkví v tom, že konečně někdb podrobil opravdové zkoušce vyhlášené "liberální záměry" komunistických režimů, které zatemňují mozky od Moskvy po Paříž, Londýn a: Varšavu.

(Pokračování se str. 1)
 "demokratizující" vláde. Mihajlov tvrdí, že Džilasův případ infikoval do žil občanů vědomí, že "jugoslávská společnost je hotova přijmout demokracii, ale nechce nikoho, v žádném ústředním výboru a v žádné monopolizované straně, kdo by rozhodoval, co lidé mají nebo nemají vědět o světě, o životě a o politických událostech".

Mihajlov ve svém článku připomíná jen několik docela nedávných událostí, které sovětský tisk v Jugoslávii zapomněl hlásit:

"Stačí připomenout mlčení jugoslávského tisku při procesu s Milo-

Mihajlovova zkouška ukázala jasně, jak daleko je od vzletných slov těch nejnáročnějších komunistických "revisionistů" k nejzákladnějším a nejmínimálnějším požadavkům toho nejskromnějšího demokrata.

Demokracie a margarín
 Nejen Jugoslávie, ale celý svět potřebuje lidi jako Mihajlov. Jugoslávie, jako kterýkoliv jiný stát, je potřebuje, proto-

že každá společnost potřebuje, své "šampióny" svobody. Některá proto, aby ji nabyla, jiná proto, aby ji neztratila.

Celý svět pak potřebuje Mihajlova a jemu podobné lidi jako lék na svou tupost. Jinak by snad vůbec nepoznal, že je přece jenom nějaký rozdíl mezi omezováním výroby margarínu a omezováním základních lidských práv. -kw-

DŽILASŮV STÍN

vaném Džilasem a o událostech v roce 1948 (okolnosti kolem roztržky Tita s Moskvou - pr.), nebo hluboké mlčení o krvavé stávce sovětských horníků v Novočerkasku v roce 1962, o studentských demonstracích v souvislosti s moskevským procesem proti Andrejovi Sinjavskému, nebo o sebevraždě pětadvacetiletého studenta Nikolaje Didika před portálem budovy NKVD v Moskvě na protest proti půlstoletí hrůzo vlády ..."

Mihajlov prostě říká, že - on a jemu podobní chtějí, aby byla zachována jugoslávská ústava. Nechce víc a nechce mít:

"Chceme jugoslávské zákony, jugoslávskou ústavu a Deklaraci lidských práv. Tato prohlášení jasně stanoví, že každý člověk má nepopíratelné právo veřejně hlásat politické přesvědčení, pořádat - politická shromáždění a tvořit politické organizace v zemi, v níž žije."

"Pro nás, socialistické nekomunisty," prohlašuje Mihajlov, "je nesnesitelné, že musíme číst jenom komunistické noviny, dozvídat se jenom o usneseních ústředního výboru komunistické strany a žít v nespravedlivé společnosti, ve které jsou jenom bojovníci komunistické ideologie oprávněni žít politicky."

Mihajlov je jenom pokračovatelem Milovana Džilase, který si zvolil svobodu žaláře v komunistickém státě. Je mluvčím nebo alespoň tlumočnickem mladší generace v komunistických státech východní Evropy, která potají a pod-

loudně čerpá myšlenky ze zapovězené části světa.

Mihajlov občas propadá omamné vůni kadidla před obrazem Milovana Džilase (který spolužávinil jugoslávskou Kalvárii stejně jako Tito), ale myslíme, že Džilasův případ je správně oceněn:

"Džilas neznamená návrat ke kapitalismu. V historii je možné jít jenom kupředu, nikdy zpátky. Džilas je symbol demokratického, nediktátorského socialismu. Džilas je dnes symbol svobody v socialisticko-komunistickém světě."

Netvrdíme, že bychom svěřili Milovana Džilasovi vedení v boji proti komunismu. Totéž lze říci o profesoru Mihajlovovi.

Nelze jim však upřít osobní statečnost, kterou občané demokratických zemí velmi, velmi postrádají.

Pokud jde o demokratizující snahy profesora Mihajlova ve shodě se snahami jugoslávské vlády, lze dodat jenom to, že profesor Mihajlov byl zatčen 8. srpna tr. "pro rozšiřování pobuřujících zpráv".

Jeho budoucí spoluredaktor nekomunistického časopisu dr. Batinič byl zatčen jen o den později. Jugoslávii opět kráčí mocná vlna osvěty, které by se podivil i sám císař pán. -vm-

Malý oznamovatel

PRODÁM výhodně
 štěňata boxery čistokr., fena \$ 20, pes \$ 25, íle pár chov. bažantů pestrob. za \$ 20. íožno prohlédnout po ce- • den v pátek 26. a v sob. !. tm. na adr.: 48 Hanley t., Avondale Heights (Melb.). - P. Nedvěď.

Světy z malovanék

(Pokračování se strany 1)

Zkrátka a dobře, nastala by doba mírové koexistence. A v době mírové koexistence se zastavila fantazie. Nač se také dále namáhat? Víme přece dobře, že souběžné světy neexistují, leda snad v životech píždůch s bublínkami, které říkají "ugh, agh a zoom". Snad jenom pejsek Bassett by odhalil v tom všem nějakou morálku, totiž tu, že studené války a mírové koexistence světa našeho i SQuběžného žádnou morálku neznají -kw-

ZE DNE NA DEN

0. 8. V africkém Čadsku vypukla protiviádrů ^zpouxa, při níž bylo ismrčeno 344

1. 8. Britský ministerský předseda přesuňy •e vláde. Jřejvýznamnější e výměna resortů dosavadního wImězn zahraničí i Stewarta 2 mfcii>lr<t hopcdáhi\í iínysma. Předpokládá se, že Brown zeílí snahu o to, aby Briiárie vatuupila do Svropkébo faospo^EáftM] spcečeství

- ladonésfcá konfrontace ifaiafae, která reraíia 5ngd 3 léty. gómVHb> fffíselzse f^ Zřizam dlřiv^eji Eohedy, uzavřené v Bang-

:ofa- - První vystěiovaleciá mise v komuniticých státech byla oevrena v Bělehradě.

2. 8. Americký velvyslaec Cfr. Bohlen protestoval u francouzské vlády >roti televiznímu programu o válce ve Vietnamu. Americko - francouzské rtyky se dále zhoršily.

16. 8. Indie oznámila, že

čínské jednotky několikrát překročily indické hranice v oblasti Kašmíru.

- Komunistická strana Severní Koreje ohlásila, že bude pokračovat svou vlastní cestou ke komunismu, nezávisle na Pekingu i Moskvě.

- V novém australském rozpočtu je pamatováno na národní obranu částkou 1.000 miliónů dolarů.

17. 8. Armáda donutila iráckého ministerského předsedu Abdela Rahmana Bazzaze k resignaci. Novým ministerským předsedou se stal generál Nají Taleb.

18. 8. Americký senát schválil rozpočet na obranu v částce 58.200 miliónů dolarů (tj. 51.800 A S). Je to největší částka od minulé světové války.

20. 8. Indonéská armáda zakročila proti 2.000 demonstrantů, stoupenců presidenta Sukarna.

RIGHT TB

VŠEM BÝVALÝM CS. ZAHRANIČNÍM VOJÁKŮM VE VIKTORII !

Zveme Vás všechny a členy Vaší rodiny na >RVNÍ SEZNAMOVACÍ SPOLEČENSKOU BESEDU SPOJENOU S VEČEŘÍ

která se bude konat

v sobotu dne 24. září 1966 v 7 hod. večer

v místnostech hotelu Elizabeth,
 317 Elizabeth St., Melbourne-City.

Blilší informace a přihlášky:
 tel. 67-4040, 94-6635, 67-1133

Naše rovy

PRSTÝNKY Z TISÍCÍHO SESTŘELENÉHO LETADLA

Dne 18. července pokračoval karlovarský festival ještě dvěma soutěžními filmy. Viděli jsme především film VDR... Bouře se zvedá, který čerpá z boje jihovietnamského lidu za svobodu. Vietnamský delegát předal před uvedením filmu festivalu úlomek ze sestřeleného amerického letadla a sdělil, že obdaroval řadu přítomných prstýnky vyrobenými z kovu tisícího sestřeleného amerického letadla. Na znamení solidarity věnoval francouzský historik G. Sadoul vietnamskému delegátu filmovou kameru, která byla zakoupena skupinou zahraničnicků a našich filmových pracovníků a novinářů...

Rudé právo, 17. července 1966

it's a good thing to have a
CHEST X-RAY

NOW COMPULSORY FOR ALL OVER 21
 Go when the X-RAY UNIT visits your area

JE VE VAŠEM ZAJMU

dát si

ROENTGENOVAT PLÍCE

Pro všechny osoby starší 21 let je to povinné.. Sledujte, kdy navštíví pojízdná roentgenologická stanice vaši oblast.

bwed by THE VICTORIAN TUBERCULOSIS ASSOCIATION
 406 LONSDALE ST., MELBOURNE C.I.

ČESKOSLOVENSKO VE ZKRATCE

— V Benešově u Prany se konal proces s dvěma mladíky, kteří měli v úmyslu ilegálně opustit Československo. Bohumil Trojásek (20letý) odcizil v závodě Jawa v Bystrici, kde pracoval jako člen závodní stráže, 4 pistole a 277 ostrých nábojů a chtěl překročit společně s 19letým Milanem Kudlem v oblasti Vserub tajně hranice do Německa. Dostali za to po osmi měsících žaláře nepodmíněně.

— A. Novotný udělil Bád práci řediteli Čs. tiskové kanceláře pro Slovensko Ervínu Polákovi. Nyní rehabilitovaný Polák byl za války v Londýně, v Československu byl v roce 1951 zatčen a odsouzen k dlouholetému žaláři. Po několika letech však byl propuštěn a v roce 1963 se stal slovenským ředitelem ČTK a o rok později poslancem SNR.

— Koncem června byla otevřena v Městské lidové knihovně v Praze výstava fotografií nazvaná "Vietnam vítězí". Před slavnostní vernisáží se konala tisková konference, na níž byli zástupci velvyslanectví Severního Vietnamu, na vernisáži byli Vladimír Koucký, náměstek ministra školství dr. V. Kahuda, náměstek ministra zahraničních věcí V. Pleskot, velvyslanec Severního Vietnamu aj.

— Pražská tiskárna Svoboda má západoněmeckou rotačku. Je to hlubotisková rotačka, výrobek firmy Albert Frankenthal, která byla dána do provozu 18. července tr. a která vzbudila velkou pozornost čs. novinářů.

— Tři občané z vesničky Lúčka v okrese Rožňava se ukryli před bouří pod strom, do něhož uhořel blesk a všichni usmrtili. Na poli u Pavlovic v okrese Trnava zabil blesk 3 chlapce, kteří pásli husy.

— Domažlickým okresem se přehnal ve dnech 18. a 19. července dvakrát prudká bouře a větrná smršť. Bylo poškozeno 31 obytných domů a desítky zemědělských objektů, vichrem pokácen 30 ha les. Po větrné smršti přišlo místy krupobití, za něhož padaly na zem až 20 dkg kusy ledu. Zraněno bylo 12 lidí.

— Kolektiv pracovníků m. p. Pramet a Výzkumného ústavu práškové metalurgie v Šumperku vyrobil první čs. umělé diamanty a to syntézou z grafitu.

— Ředitel Školské správy NVP A. Vančura prohlásil, že se pro příští školní rok zásadně vychází ze tří úkolů: 1/ ze zvýšení pozornosti komunistické výchově dětí a mládeže, 2/ z modernizace vyučování, 3/ ze zdokonalování systému řídicí práce školských správ národních výborů a ředitelů škol.

— Na Lipně u Černé v Pošumaví se konal první čs. - francouzský tábor, kterého se zúčastnilo 100 mladých Francouzů a 100 čs. chlapců a děvčat.

— Na Klatovsku a Novojičínsku se snesly 21. a 22. července průtrže mračen. Na Novojičínsku zaplavily rozvodněné říčky 1.000 ha polí, 12 domů se sesulo a další jsou poškozeny. Nejvíce byly postiženy obce Kunín, Bartošovice, Sedlnice a Závísice. Škody se odhadují na 66 mil. Kčs.

— V Divadelní edici Orbisu vyšel již dříve slibovaný "Náměstek" Rolífa Hochhutha. Knihu přeložila Marie Liehmová.

— Čs. velvyslanec v Severní Koreji byl jmenován Miroslav Holub, který vystřídá Václava Moravce.

— RP z 30. 7. zjišťuje, že se letos odpracovalo v jednotlivých krajích méně brigádnických hodin při zvelebování měst a obcí (tzv. akce Z), ale přesto prý jsou vcelku výsledky letošního roku větší a příznivější než loň. Velký vliv prý mělo plnění závazků k XIII. sjezdu KSČ a svépomoc občanů při odstraňování následků živelních pohrom. Do 30. června připadá letos na jednoho občana průměrně 8 brigádnických hodin a hodnota prací 95 Kčs.

— Zemědělská pětiletka počítá s výstavbou 75.000 bytů na vesnicích. Mají to být většinou rodinné domky stavěné svépomocí.

— V prvním pololetí tr. způsobily požáry v zemědělství škody ve výši 11,784.000 Kčs. Jedna osoba byla upalena a 38 zraněno.

— Čs. vojín dostává měsíční plat 70 Kčs.

— Veřejná bezpečnost vyšetřuje každoročně na 100.000 vloupání, krádeží a podvodů se škodou 70 mil. Kčs. Krádeže všeho druhu tvoří 80%, zatímco 10% připadá na vloupání do bytů, obchodů a chat a 10% na nejrůznější kategorie podvodů.

— Od roku 1960 bylo v Praze renovováno na 80 restaurací a hospod. Nedávno byla otevřena malostránská hospůdka "TJ kocoura" v Nerudově ulici a -v téže ulici vinárna "U tří housliček", dále hostinec "U zlaté trojky" v Tomášské ulici a velkopopovická pivnice v Jungmanově ulici.

— Průměrná výše starobního důchodu činí 745 Kčs měsíčně.

— VI. pololetí tr. bylo odevzdáno do užívání 26.800 nových bytů, tj. o 3.106 bytů méně než v 1. pololetí loňského roku.

— Ceny motocyklů: Jawa 250 Standard stojí 10.000 Kčs, Sport 10.157 Kčs, Automatic 10.300 Kčs. Jawa 350 Standard je za 11.000 Kčs, ČZ 125: Sport stojí 5.600 Kčs, de

Luxe 5.900 Kčs, ČZ 175: Sport 7.300 Kčs, de Lusce 7.600 Kčs.

— V čs. zemědělství pracuje 1,192.000 trvale činných osob, tj. asi pětina celkového počtu pracujících. Z celkového počtu zemědělských pracovníků je jen 15,5% ve věku do 30 let.

— V prvních 6 měsících letošního roku, půjčily státní spořitelny obyvatelstvu 1,971,000,000 Kčs. Na splátkách dostaly zpět 1,806,000,000 Kčs.

— Do 1. července vyřídila Správa pasů a víz 300.000 cest do socialistických zemí. Nejvíce lidí jezdí do Vých. Německa, Maďarska, Polska a Bulharska.

— V září se bude konat v ČSSR spojenecké cvičení ozbrojených sil zemí Varšavské smlouvy. Zúčastní se vojska SSSR, Vých. Německa, Maďarska a ČSSR.

— Novotný navštívil Liberecké výstavní trhy, které jsou největší přehlídkou výrobků čs. spotřebního průmyslu. V 5 pavilónech vystavuje 530 vystavovatelů více než 10.000 exponátů.

— Od 1. srpna zavedly fis. státní dráhy opět obsluhu umývárén a WC a současně tam začaly vybírat poplatky za používání.

— A. Novotný jmenoval velvyslanec v Turecku inž. P. Kanku.

— iteditel Státního divadelního studia Miloš Herčík navštívil Kanadu, kde jednal o hostování Laterny magiky na Světové výstavě v Montrealu. Odtud odjel do USA, kde jednal o účinkování Laterny magiky v New Yorku a v Las Vegas.

FEC/H

Konkurencí proti rentiérům

Nátěr pohody, rovnosti a dokonalosti, nanášený po léta oficiální komunistickou propagandou na život v "socialistických" státech, stále více bledne a místy už i prokukuje holá skutečnost. Příkladů takové nepříjemné skutečnosti přibývá, a nepoukazují na ně jen dopisy soukromníků nebo návštěvníci ze Západu.

I v čs. tisku se nyní občas objevují pochybnosti a kritiky, které se někdy dotknou i samých základů komunistického systému. Většinou se ovšem týkají hospodářských otázek, protože tam tíží nynější skutečnost nejjasněji.

O celkové hospodářské situaci a důvodech, které nutí k zavádění nového způsobu řízení čs. ekonomie, už bylo hodně napsáno. Všimněme si proto dnes jen detailu, jedné bolesti, která znepřijemňuje život řadového občana v Československé socialistické republice, detailu, který však je typický pro celý vládnoucí systém.

Rozešla se o něm - z čs. časopisů zatím asi nejotevřeněji. Mladá fronta v "Řádkách k zamyšlení" z pera Aleše Bendy (20. července tr.):

"Přítel se stěhoval. Stěhováci mu vyndali nábytek na chodník před dům a řekli: buď dáš každému pět pěttek nebo si to nahoru poneseš sám. Byl už podvečer, přítel nechtěl spát na ulici, tak platil. Platil, přestože už předtím každému z nich dal na pivo jinou padesátku . . ."

Přišel ke mně instalatér opravit výlevku. Obhlídl ji, zatvářil se vážně a odešel. Druhý den odpoledne přišel jeho ko-

lega s metrem, chvíli vytek (či dvacátek, třicátek, čtyřicátek . . . ?) a pak zase odešel. Třetí den jsem si vzal opět volno ze zaměstnání, čekám ti doma voda. V poslední době už i dokonce některé státní podniky, vedeny snahou po větší "efektivnosti" své výroby, zvyšují ceny a tlačí na zákazníka. Různí lidé si začínají plést zdokonalenou soustavu hospodářství s vyděračským eldorádem . . ."

Co však v "Řádkách k zamyšlení" nejvíce zaujme, je otevřený poukaz na skutečné důvody popisovaných poměrů, které se tolik podobají poměrům v době války a německé okupace, poukaz na zvláštní kastu lidí, která si žije dobře v organizovaném chaosu a při nedostatku potřebného zboží. Autor píše:

"Jsmo skutečně tak zkažení a nemorální? . . . Příčiny . . . nelze naprosto hledat v morální oblasti. Vyprávějte někomu o morálce, když

Autor uvádí více příkladů a pak dodává: "Dnes došla situace tak daleko, že některé profese už přímo považují za svaté a zákonné právo vybírat od svých solubčanů jakýs desá-

(Pokračování str. 6)

Pašování zboží i lidí

Již třetím rokem prxbyva zvláště v této době, v době zvýšeného letního turistického ruchu, počet trestních případů, projednávaných čs. soudy. Zahraniční turisté i "turisté" se totiž snaží pěstovat mezinárodní obchodní styky bez pozeňání čs. úřadů a event. bez placení cla.

V minulých týdnech se projednávaly tyto větší případy:

Okresní soud v Hradci Králové odsoudil 28. července po 3denčním přelíčení 3 řecké občany a Rakušanku za pašování zboží, hlavně švýcarských hodinek. Georges Georgantas přivážel zboží tajně do ČSSR a ostatní tři členové skupiny se starali o odbyt. Šlo asi o 400 hodinek a náramků, propašovaných ve dvou měsících. Georgantas dostal za to 3i roku vězení a 5.000 Kčs pokuty, Hildegard Ederová z Vídně 14 měsíců a 2.000 Kčs pokuty a další dva Řekové 14, resp. 10 měsíců. Zabavená částka-Kčs 83.205 propadá státu.

Druhá společnost, jejíž soud započal 3. srpna u obvodního soudu pro Prahu 1, je pestrější, mezinárodnější. Jsou v ní 2 občané ze západního Berlína, 1 bez státní příslušnosti, Francouzka, Lebanonec (který studoval Vysokou školu pedagogickou v Praze) a dva čs. státní příslušníci. Francouzce Vidalové a Němci Engelovi se podařilo dostat včas za hranice, takže jsou souzeni v nepřítomnosti. Všichni se dopouštěli ne-

oprávněného exportu i importu. Vyváželi pokoutně koupené a neproclené šperky v hodnotě nejméně 235.000 Kčs. Pikantnější je však dovoz, o který se zasloužil dle žalobních spisů hlavně Němec W. Hohlfeld. 12 osobních automobilů, ukradených v západním Berlíně, bylo přivezeno "turisty" do Prahy a tam prodáno. Deset z nich koupil TUZEX! Celá skupina prodávala též pokoutně různé jiné nedostatkové zboží, propašované do ČSSR, obchodovala tuzexovými poukázkami atd. Zpráva o rozsudku do uzávěrky nedošla.

Docela jiným druhem pašování se zabývali 26letý Joachim Heerdegen a 30letý Dieter Schmieder: pašovali lidi z Východního Německa přes ČSSR do Německa Západního. Prováděli to tak, že ve zvlášť přizpůsobeném osobním autě Renault-Dauphin ukryli berlínskou občanku, která měla k cestě řádný doklad. V ČSSR však tento platný doklad předala osobě z Východního Německa, která s ním po výměně fotografie opustila čs. území směrem na západ.

Krajský soud v Brně potvrdil 27. července dřívější rozsudek okresního soudu ve Znojmě, dle kterého dostal Heerdegen 3 roky žaláře, Schmieder 1 rok a právě přistížená pasažérka R. Neumannová ze západního Berlína a S. Scharková z východního Berlína po 6 měsících.

FEC/s

> ZLOBÍ VÁS OČI?

| Bolí Vás hlava?

i Noste brýle od OPTA 1 j

[OPTO

řCapttol House, 109 Swanston St.

MELBOURNE (vedle kina Capitol)

8. poschodí Telefon 63 - 2231

DODÁME LÉKY VŠECH DRUHŮ

Vaším příbuzným i bez lékařského předpisu,
v nutných případech telegraficky

Záběry z čs. tisku

ÚDAJE O OBYVATELSTVU

V prvním pololetí letošního roku bylo uzavřeno 47.000 sňatků, což je stejný počet jako ve stejném období loňského roku. Počet rozvedených manželství ve výši 9.500 zůstal na loňské úrovni. - Dočasný pokles porodnosti pokračoval: živě se narodilo 116.000 dětí, tj. o 7.000 méně než před rokem. Kojenecká úmrtnost se snížila na 23 promile. Bylo hlášeno 54.000 potratů, tedy o 4.000 více než v 1. pololetí 1965. - Počet zemřelých činil 69.000. Celkově přibývalo během prvního pololetí 46.000 obyvatel, takže koncem června 1966 měla ČSSR 14.240.000 obyvatel, české kraje 9.826.000 a Slovensko 4.414.000 obyvatel. Rudé právo, 28. července 1966

CS. POŠTA — ZDATNÁ FJLATELISTKA

Mám přátele v Holandsku, s nimiž si pravidelně dopisují. Jsou to sběratelé známek a tak nepoužívám k frankování dopisů pro ně běžných známek výplatních, ale série noviněk apod. V červnu jsem koupil sérii, propagující Náprstkovu muzeum. U filatelistické přepážky na poštovním úřadě v Praze v Jindřišské ulici mi ji však prodali bez poslední známky zobrazující Indiána, která měla hodnotu 1.40 Kčs, a to se zdůvodněním, že už není. Později se tatáž série znovu objevila na pultě. Ovšem jaké bylo moje překvapení, ikdyž jsem se dověděl, že její hodnota je mnohem vyšší, než je na známce vyznačeno. Prý byl malý náklad a nyní se platí filatelistická hodnota. Jak to vypadá, i pošta se nyní podílí na ziscích z vášně pro Vinnetou. Chápu, že hodnota; známky se může zvyšovat po několika letech od jejího vydání, ale nechápu, jak je možné a čím opodstatněné dělat "úzký profil" z platných známek. Nejsem sám, kdo je • podobným postupem překvapen.

E. Škoda, Praha 7, Zemědělské noviny, 19. 7. 66

ČS. POŠTA — ŠPATNÁ DORUCOVATELKA

Pamatuji si, že v minulém století k nám chodil listonoš aspoň dvakrát týdně, a to bylo ještě za císaře pána. Dnes, v druhé polovině dvacátého století, jsmé rádi, že k nám doručovatel s poštou přijde jednou za týden. A to se stalo nejednou, ale trvá to už čtyři roky. Zemědělské noviny tím způsobem dostáváme vždy všechny najednou jednou týdně.. Když jsem se obrátil na Správu spojů, řekli mi, abych si noviny dával posílat jinam, odkud by mi je někdo donášel. Doručovat poštu do Hrachovic je prý neekonomické. Dříve sem, listonoš chodil každý den a dnes? Kolik věcí se už zkazilo a zmeškalo jen proto, že nepřišla pošta včas. Letos 11. února nám přišel na poštu balík a My jsme se dověděl, že si pro něj máme přijít, až za týden. Něco podobného se stalo i našim sousedům, kteří, když si balík po mnohých dnech konečně mohli vyzvednout, zjistili, že veškeré ovoce, které jim příbuzní poslali k vánocům, banány a pomeranče, jsou zkažené. Stalo se také, že jsme zmeškali pohřeb, na který přijeli příbuzní až z Vlašimi, jen proto, že jsme smuteční oznámení dostali 1/4 hodiny před začátkem obřadu. Přitom bydlíme jen několik km od místa, kde pohřeb byl.

F. Salaba, Hrachovice, Zeiněd. noviny, 13. 7. 1966

ZKLAMANÍ AUTOSTOPÁŘEK

Tři mladé autostopářky na silnici u rybníka Hejtmánů Plané n. L., k získání řidičů odložily vše, co měly na sobě. Avšak jediné auto, které po dvou hodinách zastavilo, byla hlídka VB, která: pražské Evy poslala, odkud přijely,...

Mladá fronta, 24. července 1966

ŽIVOTNÍ ÚDĚL

Jsem stavební technik. Byl jsem čtyři roky v invalidním důchodu. Nyní mi byl důchod odebrán a tak znovu pracuji jako zedník v zemědělství. Požadují však jednu slušnou místnost K bydlení. Tam, kde jsem nyní zaměstnán, se mi jí zatím nedostalo. Přebýval jsem dosud ve stáji, v mlékárně a nyní dokonce v prádelně. Je mi 52 let, jsem rozvedený. A to člověk, když je sám, nemá už na nic právo?

Dopis M. Š. z okresu Nymburk,
Zemědělské noviny, 22. 7. 1966

Spousta potíží nezatačila zájem o auta

Automobilisté ve východní Evropě

Americký týdeník Newsweek přinesl zajímavou reportáž o automobilismu východně od Aše. Uvádí, *ju* jak ubohém stavu jsou východoevropské silnice, zmiňuje se o malém počtu benzínových pump a o potížích s údržbou a opravami vozidel. Všechny tyto nesnáze, které jsou dnes prakticky neznámé a těžko pochopitelné pro automobilisty ze západních zemí, velmi kontrastují s neskrývanou touhou skoro všech občanů socialistických zemí vlastnit auto.

Průměrná cena nového auta rovná se v komunistických státech Evropy běžnému výdělku za tři roky. Vlastnit auto není však jen otázkou peněz, protože zájem o koupi tam daleko přelvyšuje možnosti dodávek vozů prodejními národních podniků. Oficiální kruhy proto vymýšlejí nejnemožuější předpisy a potíže, které mají odradit domácí kupce. Vedle vysokých cen vozidel požaduje se zpravidla placení celých částek hotově a je nutno vyplňovat komplikované žádosti (v Maďarsku prý zabere vyplnění všech žádostí a dotazníků tři dny).

Všechny tyto potíže však neodradí dostatečný počet zájemců. Např. v Československu bylo v červnu tr. na 140.000 nespokojených zájemců o auta, kteří nejen podali předepsané žádosti o přidělování, ale i složili na ně zálohy. Za celý letošní rok uvolní čs. státní prodejny pro vnitřní trh pouze 46.500 aut, čímž uspokojí asi třetinu zájemců z dřívější doby. Noví žadatelé nepřijdou pak v dohledné době vůbec na řadu.

Vysoká cena aut znamená, že stát se jeho vlastníkem vyžaduje u běžného občana velké spoření. V mnoha případech se manželé rozhodují zůstat bezdětní, aby si mohli • dopřát koupi vozu, takže jejich touha po autě (a po jiných "luxusních" věcech) nepříznivě ovlivňuje populaci.

Když konečně uplyne dlouhá čekací doba a čísla žadatele přijde na řadu, přijme šťastný východoevropský motorista zpravidla první vůz, který je mu nabídnut. Na barvu, vybavení i typ vozu se příliš nehledí.

Některé modely aut, např. čs. Škodovky nebo

latrovky, se jeste dají irovnat s podobnými vozy ze Západu. Z jiných vozidel snad také nově íaplánovaný Moskvíč se íá přirovnat k těmto čs. Lutomobilovým výrobčům. Ostatní automobily komunistických zemí je dle Newsweeku specií dizují na výrobu prvooídních zmetků.

Před časem byl uveden na trh dlouho ohlaiovaný sovětský vůz Zá-sorožec, ale tento model jyl téměř okamžitě zase ítažen z prodeje, protože prokázal naprostou íespolehlivost. Celý mole! musel pák být zcela ířekonstruován, ale doob- írý vůz z něho ani přej-racováním nezvešel. íýchodoněmeokému vo- íu Trabant se říká v Ma- íarsku "plastický ja- íguár", neboť s karosé- ííí je množství potíží. Snad nejhůře dopadla íak výroba polského íozu Syreny: z 50.000 lut, která se začala vy- írábět v roce 1957, je ny- ííí jen- každé čtvrté do- ísud v použitelném ítavu.

Nejožehavějším prob- íemem automobilistů je obstarávání náhradních součástek. Např. rych- íostní skříň ruského o-

soonino vozu voiga je ímasivní a hlučná a hlav- íně potřebuje stále nějaké íopravy. Vlastníci Vol- így se prý však většinou íani nepokoušejí „ dostat ínáhradní součásti v pří- íslušné automobilce, pro- ítože je na ně stanovena ídlouhá čekací doba, a ívypomáhají si pokud ímožno náhradními díly íz jiných vozů.

Majitelé aut ve. íy- íchodní Evropě se snaží ívíce než kde jinde pro- ívádět především sami ívšechny možné opravy. íJde-li o větší opravu a ípodaří-li se nakonec ob- ístarat potřebné součást- íky, vzniká další problém, íkde nalézt vhodnou ísprávkárnu. Na příklad íMoskva, město se 6 mí- ílióny obyvatel a 100.000 íaut, má pouze osm ísprávkáren, v nichž se

mohou dožadovat služeb ísoukromí vlastníci vozů. íI v těchto dílnách však ímají "oficiální" vozidla ípřednostní právo na íopravu.

Ani tím však nejsou ívyčerpány všechny potí- íže tamních motoristů. íNapř. v Sovětském sva- ízu je hodně těžké obsta- írat si protimrazovou ísměs do chladičů, takže ívětšina soukromých vlast- ítíků ponechává vozy ípřes zimu v klidu v ga- írážích.

Rovněž běžné služby íjsou nedostatečné. Tak íbenzínových pump je ve ívýchodní Evropě velmi ímálo a prodej benzínu ív mnohých z nich je íomez. Např. v Sovět- íském svazu je jen 1.500 ía v Polsku pouze 63 ípump, které jsou v pro- ívozu ve dne i v noci.

Polské úřady varují í:asto cizí motoristy, aby íkalkulovali svoje cesto- ívání velmi podrobně. í•ídyž najdou benzínovou ípumpu, nemusí to prý íznamenat, že tam dosta- ínou benzín. Stává se, že íjsou některé pumpy íi několik dní bez kapky íbenzínu.

Vedle všech potíží ímají však východo- íevropští automobilisté íproti kolegům na západě íjednu velkou výhodu: í(Pokračování na str. 6.)

Zařizujete-li byt nebo dům, poraďte se s námi!

Jsme výhradními representanty
pro senzační dekorační materiál

FIBREGLASS

DODÁME VÝHODNĚ VŠE POTŘEBNÉ
z místního i dovezeného materiálu

Cxquíáíte ífurraáíngá Co. íftp. ítb

1 a Carters Ave., Toorak Village, Vic.

Telefon 24-2044

Porada i rozpočet jsou nezávazné a zdarma

TO JE SYMBOL ...

* PENĚŽNÍ JISTOTY
* BANKOVNÍCH SLUŽEB
VŠEHO DRUHU

Vkladní knížky, šekové účty,
Zasílání peněz do ciziny
příbuzným a přátelům -
Služby turistům atd. -

* POHODLÍ

Všechno můžete zařídit v jednom
místě.

O podrobnostech se informujte v nejbližší filiálce

THE NATIONAL BANK OF AUSTRALASIA LIMITED

and its wholly owned subsidiary

THE NATIONAL BANK SAVINGS BANK LIMITED

CHEQUE [i n SAVINGS
ACCOUNTS w f ACCOUNTS

G. Wolfkill: Snad naživu (Reported To Be Alive). W. H. Allen, Londýn

Kameraman v neutrální zemi

Grant Wolfkill byl před pěti lety v neutrálním Laosu jako kameraman americké National Broadcasting Corporation. Stala se mu strašně nepříjemná věc. Byl sestřelen v americké helikoptéře nad územím, které společně ovládali laloští neutralisté generála Kong-Le a komunistický Pathet-Lao (což je iaoský Vietkong). V Ženevě tehdy zrovna zasedala mezinárodní konference, která měla ukončit tzv. vládu "tří králů". Byli to domorodí princové, z nichž jeden byl nakloněn Západu, jeden byl neutralista a třetí komunist. Wolfkill a jeho dva američtí přátelé byli zajati po nouzovém přistání zrovna v době, kdy příměří mělo už už vypuknout. Mezinárodní konference v Ženevě usilovala o sestavení koaliční vlády - jakoby laoské "národní fronty", která by ukončila absurdní situaci uvnitř země. Mezinárodní konference a její usnesení měla, jak uvidíme, strašně malý vliv na to, co se přihodilo vězňům v zemi, která byla úředně sjednocena, pacifikována a neutralizována. Čtenáře nejvíce praští do očí udivené poznámky amerického filmáře a novináře o způsobu a míře, s jakou většina válčících stran v Laosu srdečně kašlala na mezinárodní usnesení

Snad proto, že Grant Wolfkill měl tolik co dělat s kamerou, jsou jeho zápisky z "neutrálního" zajetí přesné a ostré.

Zdaleka to není, díle propagandy, spíše řetěz bolestně osobních vzpomínek, který ještě dneleží na autorovi jako příšerná noční můra:

"Zlé sny, skropené ledovým potem, mne stále pronásledují. Stále ještě se mi zdá o útěku z vězení a o tom, jak se do vězení vrátím.

Když spím, trhám nohama a cítím bolest. Bojím se, že se zase probudím a že mé kotníky budou vtěsnány do dřevěné klády.

Je to něco úžasného probudit se a moci se převalit. A stále ještě pociťuji bolesti v bocích a zádech, které jsem si uhnal, když jsem byl přinucen téměř osm měsíců spát na kamenné podlaze s oběma nohama zašroubovanými do dřevěné klády.

MÓDA V ROCE 2000

PAVEL BERKA

V roce dva tisíce bude kdysi mladičké filmové hvězdě Shirley Temple 72 let a na Měsíci budou již pravděpodobně přistávat rakety s turisty; Ale jaká bude dámská móda?

To je otázka, která už dnes trápí některé americké textilní firmy, stejně jako návrháře oděvních stylů. Okno do budoucnosti pootevřela nedávno jedna z newyorských společností. Firma se jmenuje Beauknit, tedy česky asi tak Krasoplet, a vyrábí umělá vlákna všeho druhu i normální textilie.

Konala se módní přehlídka, a nákupčí se právě ptali, co se chystá na rok 1967, když ředitelé Krasopletu poslali na podium manekýnky s gardero-bamij které se mají nosit za čtvrt století.

To se na okamžik v sále zastavil čas. Neboť Krasoplet tvrdí, že to budou šaty, jejichž barva se bude podle libosti měnit zafoukáním na supersonickou píšťalku. Oděvy se budou kupovat zabalené v plechovkách jako dnešní zavařeniny a doplňky - boty, rukavice - se prostě nastříknou z podobné tuby, v jaké se teď prodává zubní pasta pod stlačeným vzduchem.

Dva měsíce jsem potom ztrávil v sádře, abych se vyléčil, ale bolesti se stále vracejí. Naštěstí se zlé sny nevracejí už tak často."

Po nouzovém přistání se Wolfkill a jeho dva společníci dostali do rukou neutralistů, kteří si ce nepřekypovali laskavostí, ale ani nesuzovali svévolně zajatce.

Američani musili podstoupit vysilující pochod do zajetí se spoutanými rukama, ale jinak pochodovali jako jejich strážci a jedli jako oni.

Kong-Leho neutralisté však platili za druhořadé vojáky. Netrvalo dlouho a amerických zajatců se zmocnili příslušníci Pathet-Lao, jádro odboje proti neutralistům a západomilcům.

Wolfkill a jeho přátelé se setkali s mnoha zajatými příslušníky laoského "vládního vojska", kteří byli právě tak bezmocní a porobení jako "západní imperialisté".

V zajetí Pathet Lao nastala teprve pravá křížová cesta. V moderní době není třeba vymýšlet komplikovaná mučidla. Stačí na příklad, zavřete-li vězně do temné cely bez oken, kde jenom štěrbinou mezi dveřmi proniká sluneční světlo.

Stačí, jste-li dnes a denně krmení hrstkou ryže s kamennou solí, tu a tam kouskem shnilé ryby a trochou spařených listů.

Dvakrát denně vás pustí ven na latrínu, která tam není. V noci spíte s nohama v kládě, kterou praktikovala před stoletími jak katolická tak protestantská inkvisice.

Nemusí vás tlouct, nemusí vás pálit. Stačí, že musíte zadržovat moč, nechcete-li, aby vaše cela smrděla jako opičí ráj. K takovému způsobu, mučení docela postačí, vezmeme-li vězni konzervu, do které by si mohl v noci odlehčit.

Nedejte mu toaletní

Manekýnky předvedly mnoho skutečných novinek. Dívky, které mají kulatou tvář, nebudou, mít problém - v roce 2.000 návrháři zahalí obličej* do pohledných masek s otvory pro oči a ústa. Ale budou jistě svízele s dolními končetinami, protože sukně vyjdou docela z módy, nahradí je velmi přiléhavé kalhoty nebo dlouhé punčochy, které se také nastříkají z tuby.

Oddechnou si však manželé, protože kožichů a kožesin, nebude zapotřebí: každý oděv bude mít kontrolovatelnou teplotu, lépe řečeno vlastní počasí. Na druhé straně ale přibudou nákladné svršky pro turistiky po vesmíru. Navrhované styly používají vesměs látek, které jsou tkané z kovových vláken. Naštěstí takové vzácné, například stříbrné látky nebude použito příliš mnoho, protože ruce, nohy a některé další horní části těla nemají být přikryty. Předváděné modely tohoto druhu byly na přehlídce přijaty mužskou částí publika s povděkem. Ale firma Krasoplet zasáhla i do jiných odvětví lidského života. Šaty všeho druhu se budou přímo v domácnostech čistit a žehlit zvukovými vlnami. Podlahy bude samočinně uklízet záračný utěrka na tyči, který bude vědět, kdy přidat vodu, kdy prášek nebo jen pulírovat na sucho. Krasoplet tedy zajímá vše, sč souvisí s vláknem.

papír. Stromové listy poslouží účelu, ale způsobí hluboké odřeniny a vnitřní boláky. Za takových podmínek se úplavice dostaví automaticky. Vězeň umírá pomalu a stejně bolestně, jako kdyby umíral na hranici.

Především mu všude odejměte jeho sebeúctu. Naučte ho přijímat špínu, temnotu, zápach, výkaly a naprostý nedostatek soukromí, snižte ho no úroveň zvířete - a máte vyhráno.

Wolfkill a jeho druhové tohle všechno prožili a přežili. Komunistům Pathet Lao se nepodařilo zlomit jejich sebeúctu, ačkoli někdy k tomu chybělo pramálo.

Vynucené těsné a dlouhé spoluzití vězňů přinášelo ještě další psychologické konflikty mezi vězni. Šli si na nervy v míře, která by normálně nebyla možná, protože by se normálně nesešli za podmínek, kdy každá maličkost ovlivňovala existenci druhých.

Wolfkill spravedlivě líčí, jak se později jejich situace zlepšila, když se dostali do zajateckého tábora, kterému velel vietnamský důstojník z povolání. Zase to nebyl hlasatel milosrdenství, ale alespoň uznával, že Američané mají status válečných zajatců.

Wolfkillova kniha by měla být hodně čtena v naší době vietníků a pokračování na str. 6)

OLGA BERGGOLCOVÁ

SVÉ ZEMI

1

Vše, co mi pošleš: náhlé neštěstí
či nečekanou radost, zkoušky temné, —
všechno chci vydržet a unést.
Jen jedno neber mi — svou víru ve mne.

To jako by pak znovu přes okno
natloukli pláty železné a rzivé,
znovu by zašlo, co chtělo být živé,
v tom našem strašném slově

vsjo ravn o.

Říjen 1939

2

Mou víru v tebe nezkoušej už víc.
Já žaláři ji nesla, zoufajíc.

Já zradou přátel jsem ji pronesla,
pod smrtí dětí svých jsem neklesla.

Nikdy ti pomyšlením nezalžu.

Vsak nezkoušej mě už, — už nemůžu ...
1939

3

Zkrvavilas mě, duši popálila,
k šílenství hnala, nedalas mi spát...
Teď jenom písní mé už zbyla síla.
Neber mi píseň, — budeš litovat!

Neber mi ji. Vždyť musím písní skromnou
zpívat tvé hoře, slávu, všechny dny.
A aspoň tak si s tebou

jako rovná s rovnou
promluvit slovem zlým a svobodným!

Podzim 1939

SLIB

Mí kati, tu radost vám nedám svou smrtí
a nedám vám předstírat falešný žal.
Ten hák, co se oběsím na něm, ten zatím
mi neukul nikdo. Spí tv žiloví skal.
Já život svůj obzírám s vztyčenou hlavou,
tu bezednou hrůzu, ten železný děs ...
Já o mnohém ván. Má paměť má právo.
I já smím ta strašlivá znamení nést. . .

1952

ZKOUŠKA

7 ... Zas sílu máš jít dál,
uvidět, pochopit,
že vše, cos miloval,
přišlo tě umučit.

Z přítele přes noc je
udavač, vlkodlak,
jeden tě prokleje,
druhý tě nechce znát.

x Pak začnou útočit:
"Celý svůj život zrad!"

/ Duše se přikrčí,

/ začne se dh|vět a bát.

Však znovu máš dost sil
zůstat jak z kamene:

— Co jsem kdy žil a byl
já neodvolám, ne! --

A vykročiv zas dál

máš sílu zavolat

na vše, cos miloval:

— Navrať se! Vrať se! Vrať . . .

Prosinec 1938

Přeložil Sergej Machonin

Nákupčí v počtu 150 se po této módní přehlídce vrátili k: otázce, co se bude nosit za rok. Ale nebylo málo těch, kdo se ptali, kdy už budou ke koupi vynálezy pro rok 2.000.

Zkoušky na pistolníka

VÍT OLMER

Na Barrandov mě přivezli v poledne. Zastavil jsem se nejdřív na kus řeči s vrátným, byli jsme staří známí. Viděl, že se překvapeně dívám na parkoviště, kde stálo několik luxusních automobilů se západoněmeckými značkami, a zabručel: "To sou voní, co prohráli válku!"

Než jsem dorazil do štábu, potkal jsem několik zaprášených kovbojů a minul skupinu Indiánů. Seděli na schodech a četli. Nakoukl jsem jednomu přes rameno: "Anatomie lidské ruky".

"Tady máš revolver," řekl mi pomocný režisér. "Budeš s ním mít akci, tak si ho zatím ohmatej." Seděl za širokým stolem ve štábové místnosti, obklopen bambitkami a jezdeckými sedly, která mu zrovna přinesli ke schválení. Dal mi tři stránky ze scénáře a řekl, že důležité je, abych se dobře tvářil a byl hbitý v akci, na mluvení moc nezáleží, oni tomu stejně nebudou rozumět. Suverénně mi předvedl několik triků, které se dají provádět s revolverem. Vypadal přitom naprosto věrohodně, jako skutečný gangster. Napadlo mně, že tak dobře to asi těžko dokážu. Revolver jsem držel naposled v deseti ledech, ale to byl vodní, dostal jsem za to poznámku do žákovské knížky, protože jsem polil spolužákyni a neměl jsem pionýrský šátek. Přemýšlel jsem, kde se to v něm vzalo. Před časem jsme spolu točili drama z vesnice a pamatoval jsem si ho jako bezvýznamného asistentka, který odháněl z "placu" husy a režisérovi nosil kafe. A teď, jak jsem slyšel, se stal nepostradatelným odborníkem v zahraničním oboru. Sebral jsem pistoli a vyšel ze štábu. Známým, které jsem potkával na chodbě, jsem strkal hlavěň pod žebra. Nepolekali se. "Ty taky?" říkali.

V maskérně sedělo několik německých, italských a amerických herců. Rozvalovali se sebevědomě v křeslech, a když jsem vešel, znuďeně si mě prohlédli. Císel jsem na volné místo a čekal na svého maskéra. Brzy přišel a přátelsky jsme se pozdravili. Měl novou nylonovou košili a kouřil americké cigarety. Ihned začal pracovat na mé tváři. Moc jsem mu do toho nemluvil, nemá to rád, jenomže občas jsem se podíval do zrcadla, a tu jsem viděl, že se ze mne snaží udělat drsného chlapa.

Začal jsem studovat text. V krátkém úryvku, jak jsem vyrozuměl, šlo o dramatickou výměnu názorů mezi dcerou rančera a mladým pistolníkem, kterého slečnin otec najal na její ochranu. Scénka se odehrává na břehu jezera a mladý muž v ní plísni dívka za to, že se koupala k pobouření celé osady opět nahá a ne "v patričním úboru". "Slíbil jsem vašemu otci, že vás budu hlídati, a nestrpím déle vaše neposlušnosti," říká rozlobeně mladý westman. Dívka se ovšem hned tak nepoleká a odpovídá drze. Když jí začne hromotluk cloumat, vměte mu do tváře: "Okamžitě mě pusťte, vy surovce, nebo vám vyškraibu oči!" "Ne, slečno Ellingtonová," odpovím na to já. "Věřte, jsem mírumilovný člověk, jde-li o ženy, ovšem jsem povinován vašemu otci a mám svou část Nadarmo nejsem Mac Kinga, holčičko. Však vás zkrátím, vy nevychované a svěhlavé stvoření." Dívka prchá, mladík jí však dožene, ohne přes koleno a naplácá jí. Temperamentní stvoření se hystericky rozčílí a chce pistolníkovi škrábat oči. To je moc i na mladého Mac Kinga. Strhne jí ruce a řekne: "Víte, co si o vás myslím?" A po dramatické pauze, která je ve scénáři zvlášť důrazně vyznačená: "Ze jste malý, rozmazlený spratek!" Po těch slovech dostane od slečny Ellingtonové neprodleně facku. Tím scéna končí.

Jako řádný absolvent divadelní školy vím, že především je nutné text rozebrat. Pojmy jako řídicí úkol, průběžné jednání nebo hledání podtextů mi pedagogové dokázali za čtyři roky dobře vštípit do vědomí. Ani Stanislavského magické "kdyby" mi není cizí. Jenže to všechno se jako pro tento případ nehodilo: Problém byl v tom, že na škole nás vychovali pro Moliéra či nejdál pro Dietla, ale ne pro kovbojky. Nedávám jim to za vinu. Pochopitelně nemohli tušit, že nastane situace, kdy jejich žáci bu-

dou zvaní k účinkování v kapitalistických tiimecn, a nestačili to ještě zahrnout do osnov. Už tak mají dost starostí s jinými rušivými vlivy, které jim svádějí žáky, jako je muzikál, absurdní divadlo, anti-divadlo a podobně.

Jak se vyrovnat s takovým textem? Interpretovat jej vážně a věrohodně a nezpronevěřit se přitom vlastnímu světovému názoru. Do jaké situace mě ta přivádí mírové soužití?

S partnerkou, která absolvovala naší divadelní školu o několik let dříve, jsem se také nemohl poradit, měla hlavu v sušáku a neslyšela mě. Rozhodl jsem se, že budu mladého Mac Kinga hrát jako westmana na výši, který se baví tím, co říká a jak to říká. Hraje divadýlko, konec konců je za to placený. Zkrátka, že vytvořím pistolníka-intelektuála.

Zkouška před kamerou se konala v dekoraci cizího filmu, místo na břehu jezera jsme se ocitli v secesním salónku. Představili nás německému režisérovi. Měl tlusté bílé ponožky a tenisky. Vlasy měl taky bílé a vypadal jako starý Reinhardt. Hned začal aranžovat a zkoušet. Od počátku jsem uplatňoval svoje pojetí. Ledabyle jsem konverzoval s partnerkou, zatímco ona přede mnou prchala, kličkuje, mezi židlemi. Reinhardt mě chvíli pozoroval přivřenýma očima a pak řekl rozhodně: "Nein!"

Začal mi předehrávat. Rozdíl mezi jím a mnou byl v tom, že on bral všechno doopravdy. Předváděl to ovšem dobře a já jsem pozoroval, jak se terno starý režisér, který určitě chtěl být kdysi Jocneni Wayneem nebo Henrym Fondou, vžívá do svého snu s takovou urputností, až docela zapomene na ©kraS. Znal jsem ze zkušenosti režiséry, které natáčení piSis nebavilo a ožívali teprve ve chvíli, kdy mohli předehrávat hercům jejich role; dychtivě rpaffi na ten okamžik, jako by byl hlavní rozkoší Jepch, tvárS činnosti. Tito režiséři byli vyrrifrajírní liena, aaiž to naštěstí sami zpozorovali. Předváděl wtei dofcis Johna Waynea a Kearyhe Fondu v mhmíyrh letečtí, až na to, že trocha pčtísásel, jak. tiž to usají Jiéinci ve zvyku, kcyž se snaží přílišným Saceam dohonit, co jim chybí na ležeruosti. Dělal ío dofcře a já jsem měl stejný pocit jako jxedffen ve šSSba pom-ocnéhc režiséra. Že to těžko iaktse dokážu. Xer-ofca hrál Johna. Wajma aseoo Beniyyts@ Fasádu ramafia, protože jsem vytisodSL SraMnaí štolu, zrovna ta& jako John Wayne r.ebo Henry Fcsxia rsesohou hiát jako já, když BevjctMseíli Baši dšvaaeakti školu, a kdýby ji vjtáxxSi, tuptbqzib by zase hrát, jato teđ hraji Tc by prosSé nemohli, i taiyx si to asi moc nepřipouštějí.

(Pokračování příště]

AUTOMOBILISTE.

Pokračování se str. 4 > **Pokračování se str. 4 >** resty povoz tažený krapoměrně málo aut znamená malý provoz na ulicích a sinicích. Moskva, Varšava i Praha neznají takové zácpy ulic v ranních a večerních hodinách, které způsobují vozy zaměstnanců, jedoucích do práce a vracějících se domů.

Podstatné zvýšení dopravy nedovoluje v Komunistických státech ovšem ani nynější stav silnic. Jejich rozšiřování a zlepšování se v poslední době plánuje, ale práce jdou velmi pomalu. Z významnějších projektů je např. stavba dálnice z Budapešti k Blatenskému jezeru. Začala již před třemi léty, ale z plánovaných 88 mil bylo dosud dokončeno jen 14 mil. Československé dálnice na jih a na východ od Prahy jsou ve stadiu příprav.

"Zvláštní trpělivost pak doporučuje autor reportáže západním motoristům ve východní Evropě, dostane-li se jim do

resty povoz tažený krapoměrně málo aut znamená malý provoz na ulicích a sinicích. Moskva, Varšava i Praha neznají takové zácpy ulic v ranních a večerních hodinách, které způsobují vozy zaměstnanců, jedoucích do práce a vracějících se domů.

Konkurencí proti rentiérům

(Pokračování se str. 3) jde o peníze. Apelace na cupující, aby neplatili vyšší ceny, než jsou stanoveny, také nic nepomohou. . . Musíme zaměřit hlouběji - do ekonomické sféry. Nenormálnost trhu a z toho vyplývající deformace poptávky, především poptávky po spotřebním zboží a službách, dovoluje lidem "tu toho", aby si dělali se spotřebitelem co chtějí. Dochází k paradoxní si-

P Q J I 5 T Ě N Í
*

odborně provedou

Plánujete cestu do zámoří nebo máte v úmyslu pozvat své příbuzné na návštěvu? Obraťte se s důvěrou na

ODRA TRAVEL SERVICE

27-29 Elizabeth St., Melbourne, C. 1
Telefon 62-2908

Poradíme váto, opatříme cestovní doklady a zprostředkujeme bezplatně cestu lodí nebo letadlem - kamkoli. Za hotové nebo na splátky. Pošleme za vás kamkoli též balíčky nebo peníze Mluvíme česky

Kameraman v neutrální zemi

(Pokračování se str. 5) tuto otázku, půjde zpátdivně bojových pacifistů. O tom, jak si uchovat osobní svobodu ve vězení a jak beze zbraně čelit teroru, svědčí nejlépe jedna z episod Wolfkillovy reportáže.

Na prahu svobody, když mezi návratem a zjetím stála jenom smíšená laosko-vietnamsko-čínská propouštěcí komise, vyznamenal se Wolfkillův kamarád seržant Ballenger.

Na poslední chvíli se komunističtí důstojníci pokusili vymámit z Ballengera vojenské informace. Ballenger jim suše řekl jméno, hodnost a číslo.

To ovšem komisi nestačilo. Chtěla se zmocnit "vojenského tajemství". Chtěla vědět, na které vojenské škole Ballenger byl. A na takové absurditě závisela svoboda člověka.

Ballenger odmítl odpovédět. Čínský důstojník začal vyhrožovat: neodpoví-li Ballenger na

tuto otázku, půjde zpátdivně bojových pacifistů. O tom, jak si uchovat osobní svobodu ve vězení a jak beze zbraně čelit teroru, svědčí nejlépe jedna z episod Wolfkillovy reportáže.

Na prahu svobody, když mezi návratem a zjetím stála jenom smíšená laosko-vietnamsko-čínská propouštěcí komise, vyznamenal se Wolfkillův kamarád seržant Ballenger.

Na poslední chvíli se komunističtí důstojníci pokusili vymámit z Ballengera vojenské informace. Ballenger jim suše řekl jméno, hodnost a číslo.

To ovšem komisi nestačilo. Chtěla se zmocnit "vojenského tajemství". Chtěla vědět, na které vojenské škole Ballenger byl. A na takové absurditě závisela svoboda člověka.

Ballenger odmítl odpovédět. Čínský důstojník začal vyhrožovat: neodpoví-li Ballenger na

A řešení? I to Benda uvádí:

"Zde nepomohou zákony, kontrola, přísný postih či morální výzvy. Jedině normální podmínky na trhu spotřebního zboží - jakýsi druh monopolní renty. Stávají se z nich rentiéři, jediní socialističtí rentiéři, kteří si za těžce vydělané peníze ostatních spoluobčanů kupují auta, každoročně tráví svou dovolenou v zahraničí a jinak zvyšují svou životní úroveň. . ."

Lze však dosáhnout takovou "zdravou konkurenci" v komunistickém režimu?

-sv-

domů, bytů, obchodů, továren, zaměstnanců, aut, lodí, dopravní, úrazové a nemocenské, ŽIVOTNÍ či PENSÍJNÍ

R. C. Kugler & Associates

Insurance Brokers
958 Nepean Highway, MOORABBIN, S. 20.

Volejte česky či slovensky: (Melb.) 95-2421

Provádíme veškeré práce optické

přesně, rychle a za levné ceny

CITY:

6 A Elizabeth St
Melbourne, C. 1
Telefon 63-3256

HAMPTON :

^ 573 Hampton St.
v Hampton, S. 7

HRPA

Optical Service

Telefon 98 r 5756

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRANIČÍ

— Václav Mareš, profesor ekonomie na Peimssylvaniana State University, napsal pro americký měsíčník Current History (červenec 1966) obsáhlé pojednání o americké hospodářské jbmoci komunistickým státům východní Evropy.

r— Katolický vědec prof. dr. Frant. Dvorník oslavil v tomto měsíci 83. narozeniny a současně 50. výročí vysvěcení na kněze. Prof. dr. Dvorník se narodil v Chomýži pod Hostýnem a studoval bohoslóví v Olomouci. Později studoval na pařížské Sorboně. Je jedním z nejslavnějších byzantologů dneška, členem několika akademií věd, nositelem různých řádů a vyznamenání, domácím prelátem papeže Pavla VI. atd. Napsal 15 velkých vědeckých děl a stovky menších studií.

— Čtyřčlenná čs. rodina (včetně dvou dětí - 14 a 4 roky), která byla na dovolené v Jugoslávii, přerazila 15. srpna autem, jedoucím velkou rychlostí, jak jugoslávské, tak i italské pohraniční závory a dostala se v pořádku na italskou půdu, kde požádala o asyl. Jména uprchlíků nebyla zatím oznámena.

— V Chicagu zemřel 27. července obětavý národní pracovník Karel Glaser. — Guvernér státu Oklahoma vyhlásil den 15. října tr. za "Československý den". Hlavní oslavy budou toho dne v městečku Yukon, které bylo převážně osídleno přistěhovalci z Československa. Slavnostním řečníkem na oslavách bude senátor Roman Hruška.

— Předseda Společnosti pro dějiny čs. židů dr. Kurt Wehle z New Yorku oznámil, že ještě letos vyjde ve Philadelphii 1. část dějin, obsažená v knize, která bude mít 8 oddílů: přehled údobí před rokem 1918, židovská obec z hlediska náboženského a politického, přesuny, hospodářství, dobročinná činnost, literatura a tisk, hudba, sport.

— Dne 21. července zemřel v nemocnici v Amov v Kanadě 69letý Václav Fišer, bývalý známý pražský podnikatel. Jeho jméno bylo v Praze spojeno s kavárnami Beránek na Vinohradech, šterba a Fišer na Václavském náměstí a Slavia na Národní třídě a s cukrárnou Fišer na rohu Perštyňa.

— Bývalá sokolská pracovnice Hana Křepelová ze Sydney, která odjela před krátkou dobou na návštěvu příbuzných do Československa, zemřela náhle 13. srpna v Praze. — V jarních kurzech "Vzdělání pro dospělé", které pořádá ministerstvo školství v Melbourne, budou též přednášky dr. F. Knopfelmachera o marxismu a bývalého šachového přeborníka E. Bašty o šachu.

— Sokol Sydney připravuje na sobotu 24. září tr. již X. sokolské sířbrinky ve velkém sále Paddington Town Hallu.

NH/C/H

Upozornění do Brisbane

Jednotlivá čísla HD můžete nyní též kupovat u fy. Golden Prague Delicatessen, 352 Brunswick St., Valley.

Dopisy redakci:

MAEŠÁL TUCHAČEVSKÝ - DR. E. BENEŠ

K článku "Historie blíže pravdě" v HD z 11. 7. tr., v němž z pera Milana Syručka z Mladé fronty je řečeno, že na základě podvrženého dokumentu, který v dobré víře předal Stalinovi dr. E. Beneš, byl maršál Tuchačevský popraven, uvádím tato fakta:

Z knihy V. Alexandrova "The Tukhachevsky Affair" (Macdonald, London) je zřejmé, že jak Stalin - tak i nacisté chtěli maršála T. odstranit. Stalin žáril na jeho popularitu, obává se, že se T. může stát novým Bonapartem, a nacisté v něm viděli záprísáhlého nepřítel. Proto Stalin nařídil Ježovovi (NKVD), aby obstaral důkazy o maršálově zradě; O tom se nacisté dověděli. Gestapo prý skutečně tajně zásobovalo dr. E. Beneše svými výmysly, že T. js v německých službách a připravuje převrat. Autor zmíněné knihy však uvádí, že tento způsob byl příliš zdlouhavý jak pro Moskvu tak i pro Berlín. Stalin žádal na Ježovovi rychlé řešení a tu nabídl své služby vedoucí muž Gestapa, Reinhard Heydrich. Pomocí ruského emigranta generála Skoblina, který pracoval pro obě strany, připravil Heydrich "dokument", že jim T. dodával zprávy vojenské důležitosti, za což dostával tučné odměny. Maršál Voršilov oponoval Stalinovi, protože věděl, že jsou doklady falešné, avšak když í jemu Stalin pohrozil, že bude jako spojenec Tuchačevského též popraven, podepsal rozsudek vedle Stalina, Molotova a Kaganoviče. Moskevská Pravda oznámila exekuci maršála T. a sedmi dalších generálů Rudé armády "pro zradu a špionáž ve prospěch cizí mocnosti" dne 12. 6. 1937. Byli popraveni bez soudu.

Falešné doklady o vině maršála T. a jeho spolupracovníků předali nacisté dč rokou L. Z. Mechlise, předního člena Stalinova osobního sekretariátu, který letěl za tím účelem v květnu 1937 do Berlína. Domněnka, že by prezident dr. E. Beneš "naletěl" a předal podobné papíry ukvapeně Stalinovi, se proti) nezdá být věrohodná. J. N., Yagoona

ČAPKOVA "VĚC MAKROPULOS" NA SCĚNĚ

Českého ochotnického divadla v Melbourne

O úspěch představení (12. a 13. tm.) měla hlavní zásluhu dobrá režie (Kimlová) a ovšem přední dámská role (Hájková). Vedoucí pánské úlohy dr. Kolenatého (Kimla) a Prusa (Tomeček) byly rovněž šťastně svěřeny spolehlivým hercům. Pochvalnou zmínku zaslouží též Hauk-Sendorf (debutant Tichý) a mladý pár slibných začátečníků, Kristina a Janek (Weislová a Fučík).

Bezmála půl století stará hra neztratila nic na své síle a svěžesti. Jen snad na dnešní dobu již poněkud absoletní sloh Gregorova milostného výstupu působil jinak svědomitému představiteli (Gruenfoerger) potíže. Výprava byla vzorná. Celé představení bylo kusem poctivé práce, který zvláště sobotní vyprodané hlediště plně ocenilo. DRVO

TRADIČNÍ NÁRODNÍ POUŤ NA ŠUMAVĚ U BELGRAVE

bude konat v neděli dne 25. září 1966

O POTŘEBĚ JEDNOTY

Dr. V. CHALUPA

V posledních dvou týdnech se zde v Chicagu udály věci významné pro náš národní život i mimo Chicago.

Sledovali jsme s láskou a hrdoostí průběh sjezdu ČSA, radovali jsme se z jeho úspěchu a zejména uvítali dvě rozhodnutí: že se ČSA se svým mohutným členstvem a jménem hlásí i vůči americké veřejnosti ke svému československému původu a že se staví nekompromisně na stranu demokracie a svobody v jejich zápasě s komunismem -

Zemřel náš dlouholetý spolupracovník br. Karel Glaser. Na jeho pohřeb přišli nejen jeho spolupracovníci z Rady, ale i mnozí, kteří stáli názorově a politicky jinde než on. V minutách zamýšlení v síni s jeho tělem jsem si tak uvědomil, že dovedeme překonat svou nesvornost, že jsou okamžiky, kdy dovedeme rozeznávat věci podstatné, které nás spojují, od věcí méně podstatných, které nás rozdělují. A je těch věcí, které nás dělí, velmi mnoho! Dělíme se na starokrajany a nově přijaté a teď už i na nejnověji přijaté; dělíme se podle politických stran amerických i československých; dělíme se na ty, kdo jsou "národněfrontovní" a na ty, kdo nejsou "národněfrontovní"; na katolíky a svobodomyšlné; na Slováky a Čechy i Moravany; na ty, kdo presidenta Beneše obdivují a ty, kdo ho odsuzují; na ty, kdo uznávají Radu svobodného Československa a na ty, kdo uznávají Výbor svobodného Československa. A všichni na tato dělení se kombinují, prostupují a zesilují - a tříští nás a zaslepují tak, že nevidíme ty věci důležité a. veliké, které nás spojují. Je třeba smrti dobrého člověka, aby nám to osvětlila, aby se sešli lidé, kteří se sobě jinak vyhýbají a kteří nechtějí a nedovedou spolupracovat.

A-druhá událost, která nám tyto věci postavila do pravé perspektivy, byl projev br. Václava Majera, ministra československé republiky z vlády londýnské a z doby 1945-1948, na večeru, uspořádaném odbočkou "České Kalifornie". Mezi přítomnými bylo hodně lidí, kteří patří k jiným táborům, i protivným, ale když nás br. Majer vyzval, abychom všichni společně začali připravovat velké celosvětové oslavy 50. výročí 28. října a abychom tuto spolupráci proměnili ve společnou celonárodní práci pro lidskou svobodu a národní důstojnost, měl bouřlivý souhlas všech.

Masaryk považoval za kletbu našeho veřejného života, že si u nás v tramvaji Staročech odsedne od Mladočeoaha. To bylo někdy na přelomu století. Není na čase, abychom z této politické nezralosti vyrostli a vyspěli? Nežádá toho od nás naše situace? Nepravdivě mluví o lásce k národu ten, kdo současně nenávidí, odstrkuje, vylučuje ze spolupráce jiného Slováka nebo Čecha proto, že patří k jinému táboru, že přijel do Spojených států v jiném desetiletí, anebo pro kterékoli jiné dělítko z těch mnohých, které nás navzájem odčizují. U nás nikdy nebudou uniformita, ale uniformita a svornost nejsou věci totožné, a svornosti je nám zapotřebí.-

I mrtvý br. Glaser i živý br. Majer nám zopakovali, co nám před několika měsíci kladl na srdce kardinál Beran: sjednoťme se, překonejme láskou to, co nás dělí, pro národní budoucnost odpusťme si, co se stalo v minulosti. Odezva, ohlas těchto výzev mezi lidmi, ukazuje, že předpoklady pro to jsou, že těch neústupných a nesmiřitelných bude jen hrstka. A na těch, kdo stojí v čele našeho veřejného života v Americe, leží zodpovědnost za to, aby těchto předpokladů využili, aby zásady, ke kterým se všichni hlásíme, také převedli v život. Budeme souzeni v budoucnosti ne podle toho, co říkáme, ale co uděláme.

(Z projevu, rozhlaselem Oblastního výboru Čs. národní rady americké v Chicagu).

SPORT V AUSTRÁLII

KOPANÁ V SYDNEY

PRAHA - PAN HELLENIC 2:3 (0:1)

V napínavém zápase, kterému přihlíželo 4.000 platicích diváků a dalších 1.000 za plotem, ztratila Praha dva cenné body v boji proti Sekům, kteří ještě mají naději zasáhnout do finálových bojů na úkor Prahy. Pan Hellenic vedl krátce po poločase 2:0 brankami bývalých pražských hráčů Blitze a Tristrama, ale Praha vyrovnala - dvěma brankami v 51. a 62. minutě (Hoare a Moravčík) a mohla se ujmout vedení, kdyby soudce nebyl přehlédl dva ostré zákroky v trestném území hostů. Závěr patřil ftečkům, kteří si zajistili vítězství brankou v posledních minutách.

PRAHA - YUGAL 1:2 (1:1)

Podobně jako v předcházejícím zápase, padla rozhodující branka těsně před koncem. Jedinou branku Prahy dal ve 44. minutě Kváček. Praha, která má několik zraněných hráčů (Badaracco, Gauto, Falzon, Bond), podala celkem dobrý výkon, ale nemůže se rovnat vedoucím mužstvům v tabulce, se kterými se střetne, jestliže přežije zbývající dvě kola.

Stav soutěže: APIA 26, Hakoah 24, Budapešť 19, Praha 17, Pan Hellenic 16, South Coast- 15, Croatia 13, Yugal 12, Cumberland 9, Corinthians 9.

KOPANÁ V MELBOURNE

SLAVIA -- HELLAS 3:3 (1:2)

Obě přední mužstva ligového žebříčku předvedla 12.000 diváků na Olympijském stadionu celkem dobrý fotbal. Hellas byl na počátku zápasu účinnější, lépe kombinoval a vypracoval si více brankových příležitostí. Byla to však naopak Slavia, která se ujala v 16. minutě vedení Reidem po pěkné kombinaci Randles - Laraman - Jurecki - Reid. Rekové vyrovnali v 38. minutě z pokutového kopu za ruku v trestném území a ještě před poločasem se ujali vedení. I na začátku druhé půle si udržel Hellas mírnou převahu a znovu skóroval, i když byla tato branka při nejmenším sporná (offside). Za stavu 1:3, kdy už se zdálo, že je zápas rozhodnut, mužstvo Slavia ožilo a po 25 minut mocně svíralo soupeře. V 70. minutě snížil Goodwin náskok Reků bombou z dálky a osm minut před konem skóroval Laraman z přihrání Shepherd a vyrovnávací branku. Soudce Slavii poškodil, když neuznal nepochybný gól - míč odražený od horního břevna vykopl brankář Hellasu za brankovou lajnu. Pořadí ligové tabulky se tímto utkáním nezměnilo: Hellas v čele, Slavia (o bod méně) na druhém místě.

CROATIA -- SLAVIA 2:0 (1:0)

Zdálo se, že proti rychlému a dravému mužstvu Croatie nastoupilo na rozmožném hřišti docela jiné mužstvo, než které hrálo proti Hellasu. Slavia byla pó celý zápas horším celkem a neprohrála ještě přesvědčivěji jen proto, že její obrana podala celkem průměrný výkon. Zato útok Slavia téměř neexistoval, protože v něm byl jedině Jurecki, který se aspoň snažil o nějaké útočné akce. Slavia dohrávala o 10 lidech, když byl 20 minut před koncem zraněn Cook.

SLAVIA - WILHELMINA 6:1 (3:0)

Slavia si zajistila účast v závěrečných zápasech přesvědčivým vítězstvím. Největší zásluhu má pravě křídlo Jurecki, který byl strůjcem nejméně tří branek. Domácí Slavia vstřelila první dvě branky v 10 minutách a od té doby nebylo o vítězství pochyb.

Prvotřídní

DÁMSKÁ KREJČOVÁ

J. MYDLAKOVÁ

Flat 1, 3 Chambers St., East Brunswick, Vic.

šije dle nejnovější módy

za výhodných podmínek

Návštěvy denně po 6. hod. večer a o víkendy

Informace obdržíte telef. v HD (42-5980)

PROPAGANDA A SKUTEČNOST

V článku "Jimmy objevuje Československo" v minulém čísle HD byla zmínka o knize K Hartshornea "Československo - Z nového světa". V pretištěném překladu části textu přemlouvá tam "Milena" autora knihy, aby spolu neodjížděli do Austrálie, protože "žije v socialistickém státě" a bude mít "skvŠbcw budoucnost". "O, Jimmy, zůstaň se mnou v Praze. Budeme tu šťastni, vím to..." říká autorovi knihy.

Po vyjití zmíněného článku nás upozornil étaxár HD, že "Milena" využila krátce po pñijedK 4m Austrálie možnosti, dané manželkám anstrmskýráE občanů a zažádala o zdejší občanství. Ověřili jsme si, že mežitím už bylo pí. M. Hartshorneové ; ské občanství uděleno.

SPORT DOMA I V CIZINĚ

Řídí Karel Janovský, Mnichov

V Portillo dominují Francouzi

Lyžařské mistrovství světa

Poprvé v historii lyžařského sportu probíhá mistrovství světa v nezvyklou dobu pro Evropany, v srpnu, a to v čilském středisku zimních sportů Portillo, vzdáleném asi 120 km od hlavního města Santiaga, ve výšce 2.880 m, v údolí obklopeném strmými horami dosahujícími výšky 3.500 m.

Všechna dějiště světového šampionátu jsou iv nejlepším pořádku, takže obavy z nedostatku sněhu či špatné organizace byly bezpředmětné, a i počasí závodníkům přeje. Svítí slunce a teploměr ukazuje většinou na 2 až 4 stupně Celsia pod nulou. Po prvních 4 disciplínách hovoří bilance jasně francouzské lyžaře, kteří mají 8 medailí (3 zlaté, 4 stříbrné a 1 bronzovou).

Ve sjezdu mužů získal poprvé titul mistra světa 22letý Francouz Jean Claude Killy, kterému stoplí na trati dlouhé 2.660 m skvělý čas 1:34,40 min., takže jel průměrnou hodinovou rychlostí 102 km, čímž se v historii lyžařského sportu nemůže pochubit ani nejslavnější světový borec Rakušan Toni Sailer. 2. Leo X. Croix (Francie) jen o 40 setin vteřiny pomalejší; 3. Franz Vogler (Německo).

Thurn-Taxisův pohár v Brně

11násobný čs. hokejový přeborník ZKL Brno se stal v první polovině srpna po jednorozhodném přestávce znovu vítězem, Thurn-Taxisova poháru, trofeje, o kterou každoročně v tuto dobu bojují přední evropské klubové celky. Brněnské mužstvo, ačkoli přijelo na zahraniční turné bez hráčů reprezentačního týmu (kteří měli praxe letní soustředění) - nenašlo vůbec přemožitele. Stejně jako před dvěma roky, byl i tentokrát jejich největším soupeřem druhý tým švédské ligy Vaestra • Froelunda, mající ve svých řadách několik švédských reprezentantů. A zrovna k tomuto střetnutí museli v západoněmeckém Oberstdorfu nastoupit hráči ZKL Brna přímo z autobusu, po namáhavé cestě z italské Cortiny. Než se pak na ledě, rozkoukali, inkasovali (ve 2. minutě; branku - Švédové, "namlsání" tímto rychlým úspěchem, mocně svírali čs. mistra v jeho obranné třetině, a jen snad jejich nepřesná muška je připravila o přesvědčivější vedení, než byl výsledek 3:2, s jakým odcházeli po 1. třetině k desetimínutové přestávce. Hokejisté brněnské "Komety" byli v této první fázi hry příliš pomalí, nešla jim souhra, chybovali v obraně, a i jejich přechod, z obrany do útoku byl velmi špatný. Po prvních 20. minutách hry jsme nevěřili, že by mohl ještě nastat podstatnější zvrát.

Když však na počátku prostřední třetiny mladý talentovaný obránce ZKL Kocourek zaznamenal vyrovnávací branku na 3:3, brněnští se do svého soupeře zakousli, aby nakonec ještě rozhodli utkání ve svůj prospěch 6:4. A tak po dalších vítězstvích: v Cortině nad mistrem Itálie Cortinou d'Ampezzo 4:1, ve Fuessenu nad 12násobným mistrem Německa EV Fuessenem 6:2 a v Bad Toelzu nad nynějším přeborníkem Záp. Německa EC Bad Toelzem 5:3, si odvezli domů Thurn-Taxisovu trofej.

Kromě těchto 4 pohárových utkání hrálo ZKL Brno v Innsbrucku (zvítězilo 5:1) a v Cortině d'Ampezzo remisovalo s kompletním teamem Dynamo i Moskva 1:1.

DEBAKL ČS. PARAŠUTISTŮ

Čs. reprezentanti v parašutismu, kteří v posledních letech hráli na vrcholných světových podnikcích první housle, utrpěli na letošním VIII. světovém šampionátu, pořádaném na letišti v Lipsku, debakl, když nezískali ani jeden z deseti titulů světových přeborníků. V celkové klasifikaci národů obsadili muži i ženy 2. místo, ale to je na reprezentanty státu s celou řadou světových prvenství bilance chabá. Letošní světový šampionát nebyl sice docela tak regulérní, neboť pro špatné počasí bylo v celé řadě disciplín rozhodnuto o mistru světa po dvou z původně naplánovaných 4 skoků, ale toto omezení platilo pro všechny. Absolutními mistry světa se stali reprezentanti SSSR, kteří získali 9 z celkového počtu 10 zlatých medailí. Desátý titul mistra světa; získal východoněmecký parašutista Gerhardt, který vyhrál kombinované skoky jednotlivců z výše 1.000 m s opožděným - desetivteřinovým. - otevřením padáku.

MS mělo skvělou úroveň, která potvrdila, že parašutistický sport je na celém světě ná velkém vzestupu. Svědčí o tom např. skutečnost, že 43 parašutistů dšbáho při seskocích na přesnost přistání maximálního výsledku - přistáli přesně ve středu cílového kruhu.

Sjezd žen vyhrála necelých 18 let stará Rakušanka Erika Schineggerová (před dvěma roky úplně neznámá), trať 2.360 m s výškovým rozdílem 600 m zajela za 1:32:63 min. (průměrná hodinová rychlost 90 km). 2. Marielle Goitschelová (Francie) jen o 79 setin vteřiny pomalejší, 3. Anni Fainosová (Francie) 1:34:36 min.

Ve speciálním slalomu žen obsadily Francouzky obě první místa. Mistryní světa se stala Anni Fair. 2. sová před svou krajanou Marielle Goitschelovou a reprezentantkou USA Penny MacCoyovou.

V obřím slalomu mužů, který se jel na světovém mistrovství poprvé dvakrát jako speciální slalom, zvítězil Francouz Guy Perillat, stříbrnou medaili dostal jeho krajan Mauduit, bronzovou pak Kafaáaa Karl Schranz. Francouz Jean Claude Killy, vítěz první části, měl v druhé jízdě pád a skončil celkově až pátý. (V příštím čísle bude referát o zbývajících závodech světového mistrovství).

Lehkoatletické mistrovství Československa

V Třinci probíhalo v první srpnový víkend 56. mistrovství republiky v lehké atletice, které bylo kvalifikací pro blížící se evropský šampionát v Budapešti. Přebory měly dobrou úroveň a přinesly celou řadu nových čs. rekordů. Hlavní postavou mistrovství byla bezpochyby necelých 19 let stará studentka Maria Faithová ze Slavie Bratislava, vysoká 1,73 cm, která se "vyšvihla" nad sebe samu a vytvořila nový čs. rekord ve skoku vysokém, když zdolala 177 cm, což je druhý nejlepší letošní světový výkon.

V soutěži mužů se představil v plném lesku trojskokan Petr Xemšovský z pražské Dukly, který skočil 16,29 m, čímž zlepšil svůj vlastní národní rekord o 7 cm. Překážkář Milan Cečman (rovněž z Dukly Praha) zaběhl 110 m prek. za 14 vt. (zlepšil svůj vlastní rekord, o 0,1 vt.) a čtvrtkařka Anna Chmelková z VŠ Bratislava posunula čs. rekord na 400 m na 54,3 vt.

Další zajímavější výsledky: závod na 10.000 m vyhrál Tomáš z Dvora Králového za 29:56,2 min., výškaři Veselý a Baudis zdolali 206 cm, ve skoku o tyči obhájil prebormický titul R. Tomásek (4,85 m), 2. Taft! (4,80 m), 3. Jindra (4,70 m), v hodu diskem dominoval světový rekordman Daněk (hodil však jen 59,50 m), držitel stříbrné olympijské medaile J. Odložil protrhl cílovou pásku v závodech na 1.500 m (za 3:44,6 min.). V běhu na 80 m prek. žen vyrovnala Alena Hiltšcherová z RH Praha časem 10,8 vt. čs. rekord.

Celkem bylo na mistrovství ČSR zlepšeno nebo vyrovnáno 23 rekordů přeborů. A ze 33 mistrovských disciplín bylo v 21 dosaženo zatím nejvyšší průměrné výkonnosti v historii 56 mistrovství mužů a 43 šampionátů žen.

VELKÁ CENA ČS. MOTORISTŮ

Na brněnském okruhu jízdy mistrovství světa 4. místo. Stav MS do 350 ccm: 1. Hailwood 32 bodů, 2. Agostini (Itálie - stroj MV Augusta) 26 bodů, 3. Pasolini (Itálie - Aermachi) 11 bodů, 4. F. Šťastný (na Jawě) 10 bodů.

Chcete, aby se vaše děti naučily hrát na kterýkol: HUDEBNÍ NASTROJ? Volejte (Melbourne) tel. 97-2515 A. CHROMOVSKÝ

Přiatele hledají:

Josefa Semouského (NSW?), Antonína Lacinu z Chotěbořska - 55letého, a Jindřicha Fuchsu z Hradce Králové, nar. 1930 (Argentina?).

Zjistíme-li adresy hledaných, oznámíme jim, kdo s: na ně dotazuje. Bez výslovného pokynu hledaného nesdělujeme jeho adresu tazateli. HD

Spokojenost po léta - naleznete u Leta!

HOTEL ELIZABETH

317 Elizabeth St., Melbourne-City

komfortní ubytování se stálou pozornou obsluhou. Denní tarif \$ 5,00 včetně snídaně prvotřídní kontinentální, obědy i večere (např. vepř. kolínko se zelím 70c, vepř. kotlet 60c, guláš 48c a velký výběr dalších jídel). Jídla je otevřena denně mimo neděle ve zvláštních místnostech pořádáme taneční zábavy, svatby, a různé oslavy
Telefon (6 linek) 67-9633

Srdečně zve Jožka Let

- Ve zkratce

- Čtyřnásobný olympijský vítěz v plavání, dvacetinásobný Američan Don Schollander, který byl delší dobu nemocen, slavil nyní velký come-back. Na mezinárodních závodech v Los Angeles zaplavoval 200 m volný způsob za 1:57,2 min., čímž zlepšil svůj vlastní světový rekord o 0,4 vt.

- Tradiční, už 34. ročník mezinárodního chodeckého závodu Praha - Poděbrady vyhrál východoněmecký reprezentant Sakowski, který ušel 50 km za 4:15:53,2 hod., před svými krajany Riegerem, Selzerem a Skotnitzkem. 5. Lindberg (Švédsko), 6. Sawa (Lucembursko), 7. Petterson (Švédsko), 8. Stránský (Slavia Praha) 4:29:11,2 hod., 9. Gnoth (Slavia Nitara), 10. Lobach (V. Německo).

- Čs. plavci nemají na blížícím se mistrovství Evropy v Utrechtu vyhlídky na dobré umístění. Potvrdilo to jejich mezistátní utkání v Helsinkách, kde prohráli s Finy vysoko 63:84 b. Štafeta na 4 x 200 m volný způsob vytvořila sice v helsinském bazénu časem 8:37,5 min. nový čs. rekord, ale i ten stačil jen na 2. místo. Čas finských kraulařů byl 8:27,5 min.

- Fotbalisté pražské Dukly zvítězili v západoněmeckém Kolíně nad Rýnem nad předním teamem "Bundesligy" 1. FC. Koelnem, posíleným celou řadou německých reprezentantů ze světového šampionátu, vysoko 4:1, když předvedli dlouho nevidaný výkon.

- Ze 4 čs. ligových týmů uspěli v mezinárodní letní soutěži o tzv. Rappanův pohár pouze fotbalisté Inter Bratislavy, kteří postupují do čtvrtfinále. Vyhráli 4. skupinu s osmi body a scorem 18:10 před Wislou Krakov (7 bodů), Malmoe FF (5 bodů) a německým Kaiserslautern (4 body). Fotbalisté VSS Košic skončili v 5. skupině druhí (za Vorwaerts Berlín), Hradec Králové a Teplice byly ve skupinách vždy až čtvrtí.

- 21letý Němec Franz J. Kemper z Muensteru zaběhl na západoněmeckých lehkooatletických přeborech v Hannoveru, které byly kvalifikací pro ME v Budapešti, nový evropský rekord na 800-m. Časem: 1:44,9 min. zlepšil 11 let starý evropský rekord Belgičana Rogera Moense o 0,8 v.t. Moensův evropský rekord byl dlouhá léta i světovým primátem.

GALEŮV POHÁR

Čs. tenis má v posledních letech - po "hubeném období" - znovu pěkné úspěchy. Je to hlavně zásluhou juniorů, kteří vyhráli letos (už potřetí) neoficiální juniorské mistrovství Evropy o tzv. Galeův pohár, když po vítězství nad Holandskem 5:0, V. Německem 5:0 a Španělskem 4:1 porazili ve francouzském Vichy mladé tenisty V. Británie 4:1 a pak i SSSR 4:1. Nejlepší hru předvedlo družstvo Kodeš, Laudin a Medonos v závěrečném utkání. Třetí místo v soutěži obsadili tenisté V. Británie vítěztvím nad Francií 3:2.

HLAS DOMOVA

Vychází čtrnáctidenně. řídí redakční kruh

Adresa: Hlas domova, 8 Moorhouse St., Richmond, E. 1., Vic.

Telefon: 42-5980

IOČNÍ PŘEDPLATNÉ: (Austr.) \$ 5.-, jednotlivý výtisk 20c.

PŘEDPLATNÉ DO ZAMOŘÍ: lodí za přibližně totéž předplatné tj. austr. \$ 5.-, £ stg (nebo NZ) 2/-/-, JS \$ 6.- nebo ekvivalent v jiné měně. - Výši letectvého příplatku do různých zemí sdělíme na požádání obratem.